

S + PAREN = SPAREN

Wist U dat de titel kiezen voor een schrijver veel moeilijker is dan het boek zelf schrijven? Want de titel moet de lezer nieuwsgierig maken, bij deze. Wist U dat wij, vinkeniers, de streepjescode hebben uitgevonden en er in de oudheid ook al 'draadloos' bestond? Jazeker, want hebt U al ooit een stuk kabel zien liggen in een oudheidkundig museum? Haha! Wist U dat naast de 'vergeten groenten' ook 'vergeten woorden' bestaan? Allee, neem nu 'sparen', dat is er zo één...

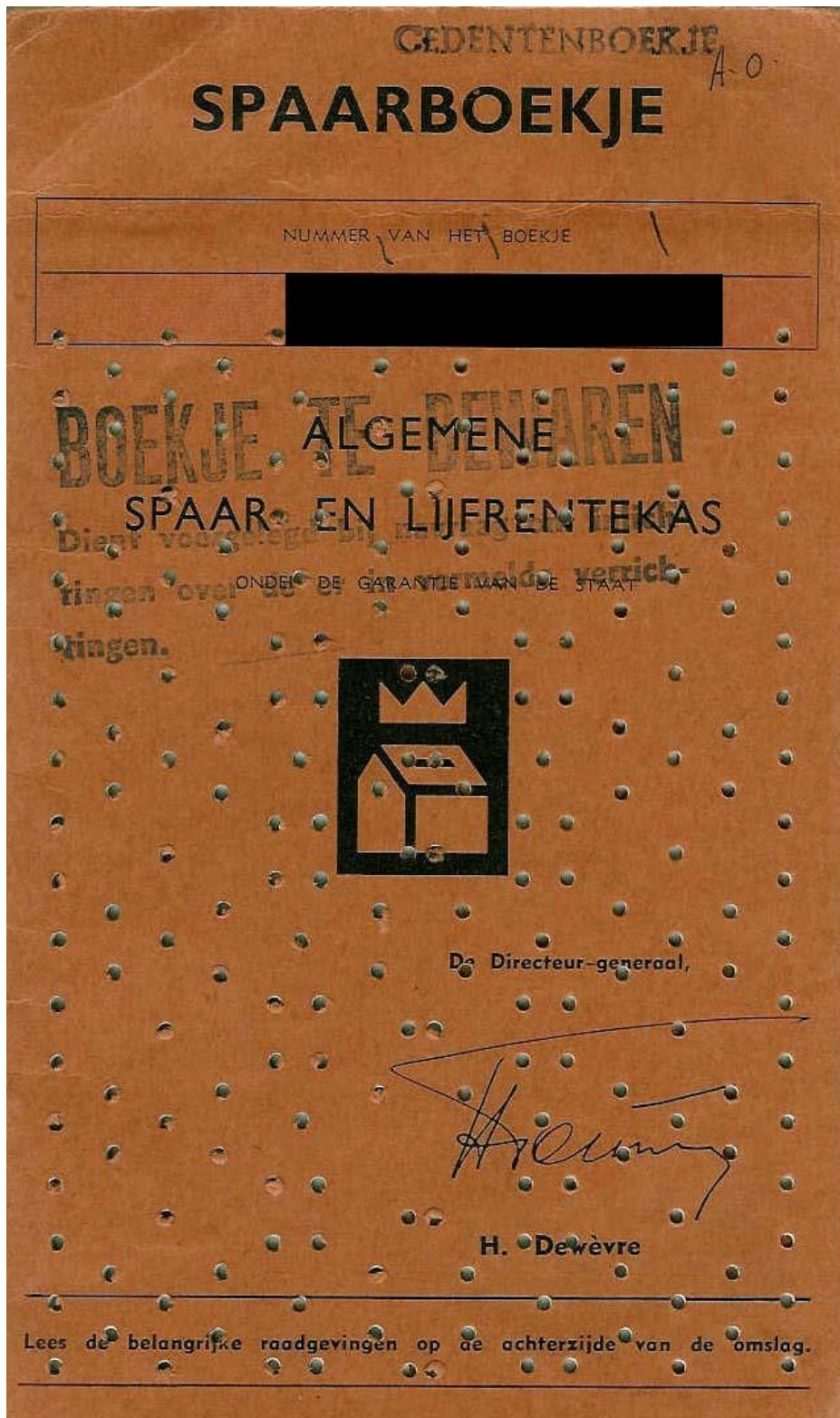
Ik was 6 jaar en startte mijn eerste dag in het eerste leerjaar. Traumatiserend. Het eerste papier dat ik naar huis meekreeg, was met de vraag of ik iedere maandag wou 'schoolsparen' en de trein was vertrokken. Op maandag tussen 8 u en 8.30 u moesten de spaarders zich bij de hoofdonderwijzer in het zesde studiejaar melden met hun spaarcentjes. Ik zie hem daar nog altijd zitten aan zijn bureau, met naast hem een asbak, een stapel spaarkaarten en een grote ijzeren koekendoos met de foto van het koningspaar, niet toevallig 'koning-spaar'. In zijn hand had hij steeds een sigaret en na iedere trek hoestte hij, hoewel, 't was meer bassen!

Ik kreeg van mijn ma op maandag 2 stukken van 5 frank mee en legde die trots voor hem tussen de asse. Hij keek, glimlachte, iets wat hij anders nooit deed, trok aan zijn Groene Michel zonder filter, hoestte en zei: "Ha, De Ruyscher uit het eerste, goed jongen." Hij nam mijn spaarkaart met de weekindeling, schreef 10 frank en zette er een onleesbaar stempelke boven op. Vervolgens nam hij de twee munten en smiet deze stuk voor stuk in de ijzeren doos, boenk, boenk. Iedereen in de rij telde mee en dat moesten ze van hun ma want die moest weten wat iedereen gespaard had. Dus de Lus had 10 frank... Ongelooflijk, maar zo was het in die tijd.

Tijdens de eerste speeltijd zagen we de maandag de vrouw van de postmeester met een 'netzak' - nu boodschappentas genoemd - bij de hoofdonderwijzer buiten komen en verdwijnen richting Post met ons geld, zeker weten! Haar echtgenoot, de postmeester op papier, nam de daar liggende spaarboekjes van de 'Spaar en Lijfrentekast', schreef bij iedere spaarder het bedrag in, likte aan de zegeltjes, plakte die bij het bedrag en stempelde deze af met een iets leesbaardere datumstempel van de Post. Zijn vrouw keek alles na want zij kende van iedere spaarder het saldo, mocht niet maar het was zo!

De maandag na de twee kermissen was de buit voor Meester Goosens maar pover. Na de communiefeesten en nieuwjaar daarentegen waren het meer briefkes die in de doos dwarrelden, een sigaretje meer voor onze spaarmeester. Op het einde van het schooljaar

kregen we bij ons rapport ook de echte spaarboek mee met het saldo en de intrest. Iedereen gelukkig thuis... tot het rapport boven kwam, hoho.

Sparen was normaal, een evidentie, een must. Moeilijk maar het ging, het moest! Na het zesde viel het systeem een beetje stil. Het boekje bleef in de schuif want er waren paardjes die sneller liepen... tot er in het buurtwinkeltje aan uw ma verteld werd dat ge gezien waart met een meiske. Paniek! Ma vertelde het aan pa en het 'voorhuwelijks sparen' werd gestart bij de CM of ACV, ik weet het niet meer zo juist.

De schrik van het 'voorhuwelijksparen' zat er in, het mocht niet maar ze waren het ook eens vergeten! Plots waren er meer banken dan cafés in de dorpen en steden.

Nieuwe geldspelers hadden centjes geroken bij de sparende hardwerkende mens. De tijd van de kousen onder de matras, de holle tafelpoten of moederkeszak moest stoppen. De banken maakten de mensen warm en zot tegelijk om hun geld bij hen in bewaring te geven met nog wat intrest bovenop! Naast de melkboer en de bakker kwam de 'bankman' nu ook aan huis. Iedereen mocht het zien, moest het zien. Een teken van welstand, mijn gedacht. Beetje bij beetje haalden ze hun slag thuis met veel kalenders, sportzakken en andere prullen. Zij waren baas over uw geld want op de duur werden wedde, kindergeld, dop enz... op uw rekening bij hun bank gestort en moest ge braaf aanschuiven aan het loket voor uw eigen centjes!

Toen ik daar ook stond dacht ik terug aan het sparen op de maandagmorgen, iedereen telde mee. Ook hier in de rij waren de oren gespitst want zij hadden ook ooit aan schoolsparen gedaan. Sparen werd voor een groot deel vervangen door 'lenen', volgens de bankmannen en -vrouwen veel gemakkelijker, zekerder en vooral in hun voordeel. Maar dat werd niet vermeld. Er werd gehapt en gehapt, voor velen was 'de valse welstand' een feit. Hun leven werd bepaald door de verplichtingen aan hun gulle geldschieter, de oudere generatie keek angstvallig toe en spaarde verder. Niet voor later maar voor onvoorziene wendingen bij hun nakomelingen, als u begrijpt wat ik bedoel. Het woord 'geld' kreeg een andere dimensie .

Met de komst van de vele digitale middelen verdwenen ook de loketten in de geldwinkels. In navolging van de Hollanders die hun kroketten uit de muur haalden, moesten wij nu ook onze centen uit de muur halen. Niet teveel, niet te weinig, maar volgens het bankreglement! De voeling met de munten en briefjes verdween snel wanneer men iedereen 'het bankkaartje' bezorgde. Willen of niet, een code van vier cijfers en klaar was Kees. Waarom moeilijk als gemakkelijk ook kan, maar niet zonder gevaar! Uw portefeuille zag u dunner worden, tijd om te remmen. Maar het kaartje blijft altijd even dik of plots dun, heel dun! Ik moet het u niet uitleggen want iedereen onder ons is gebruiker, want het is dat of niets! Het werd en is steeds meer een zaak van getallen met een – of een + voor!

Wij, de vinkeniers, geboren en opgekweekt met de 'echte frankskes' weten als geen ander het verschil. Eén € is 40 frank en 40 frank is 1 €. Omrekenen mag niet zegt men. Maar wij weten waarom, dus doen we het, en maar goed ook. Er wordt heel wat gezaagd en geklaagd in de maatschappijmiddens over het financiële plaatje van de zettingen en de prijzenpot. Ten onrechte.

Na de twee corona-jaren met meer uitgaven dan inkomsten zijn er veel kleine maatschappijen die de bodem zien. Schuld van het bestuur? NEEN. Van de leden? NEEN. Van het verleden? WAARSCHIJNLIJK? Is er wat aan te doen? VOLGENS MIJ WEL: HERUITVINDEN, de zaken benoemen zoals ze zijn, open kaart spelen met de leden. Wat

vroeger was, is geweest, realistisch de toekomst bekijken en er naar handelen. Zaaïen naar de zak, geen bank zijn of worden. Ik weet het, gemakkelijk gezegd.

Vele jaren terug toen ik op de vergaderingen zei na twee pinten: “We gaan nog op een voetbalplein zitten, het souper met andere maatschappijen moeten samen geven, content zijn met twintig vogels in de reke, en verder moeten rijden.” Dan kreeg ik ferm op mijn kop en was de commentaar: “Drink zoveel niet.” Voor mij leek het een aanzet van ‘sparen’, geen geld maar mensen, liefhebbers, sympathisanten, lokaalhouders, bestuursorgaan... Want overvloed is dikwijls de weg naar schaarste.

Er is veel commotie geweest over het nieuwe ‘digitale luik’ in onze hobby. Niet plezant, maar beetje bij beetje zijn er meer gebruikers en moeten we beseffen dat dit een niet te stoppen trein is. Eén zaak nemen ze ons niet af: het uur gezonde spanning, stilte, plezier dat nooit kan vervangen worden door knopjes, draadjes en schermkes!!

Wat hebben we nu geleerd vandaag: 1. dat L van G nogal kan zagen, 2. dat paren niet meer kunnen sparen en 3. dat we vanaf 1 april opnieuw kunnen genieten van de gezonde lucht, lucht en onze beste vrienden, vrienden!!

Oei, er staat een auto van een bank voor mijn deur, er staat een tekst op: “Laat U elders niet bedriegen, kom bij ons!” Hoho!

Lucien van Gent